

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie z wniosku J. C.
przy uczestnictwie J. P. i innych o stwierdzenie nabycia własności gospodarstwa
rolnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 20 lutego 2014 r.,
zażalenia wnioskodawczyni na postanowienie Sądu Okręgowego w T.
z dnia 11 lipca 2013 r.

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczynie J. C. wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego w T. z dnia 11 lipca 2013 r. odrzucające – jako spóźnioną - jej apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 4 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawczynie reprezentowana była przez dwóch pełnomocników: córkę L. M. oraz adwokata J. J. i nie dokonała wyboru pełnomocnika, któremu należało doręczać pisma procesowe. Wybór należał więc do sądu. Wniosek o sporządzenie uzasadnienia postanowienia z dnia 4 kwietnia 2013 r. został złożony przez pełnomocnika L. M. w dniu 9 kwietnia 2013 r. Doręczenie odpisu postanowienia wraz z uzasadnieniem, dokonane zostało zarówno pełnomocnikowi w osobie L. M. (w dniu 30 kwietnia 2013 r.), jak też adw. J. J. (w dniu 8 maja 2013 r.). Sąd uznał, że termin do wniesienia apelacji dla wnioskodawczynie rozpoczął bieg z chwilą doręczenia odpisu postanowienia z uzasadnieniem L. M., co miało miejsce wcześniej i odniosło skutek także w stosunku do drugiego pełnomocnika wnioskodawczynie. Wnioskodawczynie wniosła apelację w dniu 21 maja 2013 r. Zdaniem Sądu Okręgowego było to już po upływie ustawowego terminu i uzasadniało jej odrzucenie na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 373 k.p.c.

W zażaleniu skarżąca zarzuciła błędy w ustaleniach faktycznych i rażące naruszenie art. 369 § 1 i art. 86 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. polegające na wadliwym przyjęciu, że uczestniczka L. M. składając wniosek o uzasadnienie postanowienia Sądu pierwszej instancji działała w charakterze pełnomocnika wnioskodawczynie, podczas gdy działała jako uczestniczka postępowania, wobec czego jej wniosek nie mógł spowodować skutków procesowych dla wnioskodawczynie. Do zażalenia dołączone zostało oświadczenie uczestniczki L. M. wyjaśniające, że wniosek z dnia 8 kwietnia 2013 r. złożyła w swoim własnym imieniu. W związku z tym domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Decydujące znaczenie dla oceny, czy apelacja wnioskodawczynie złożona została terminowo ma zagadnienie, czy doręczenie przez Sąd Rejonowy odpisu postanowienia z uzasadnieniem dokonane do rąk uczestniczki L. M. w dniu 30 kwietnia 2013 r. można uznać za skuteczne względem wnioskodawczynie. Nie

budzi wątpliwości, że uczestniczka L. M. została umocowana do zastępowania wnioskodawczynie, ani że drugim pełnomocnikiem wnioskodawczynie jest adw. J. J., przy czym wnioskodawczynie nie wskazała sądowi, któremu pełnomocnikowi należy doręczać korespondencję dla niej, co – w świetle postanowień art. 141 § 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – upoważniało Sąd Rejonowy do dokonania wyboru, któremu pełnomocnikowi dokona doręczenia. Jednak podjęte przez ten Sąd czynności nie potwierdzają trafności poglądu Sądu Okręgowego, że wybór padł na L. M., przeciwnie, prowadzą do wniosku, że odpis postanowienia z uzasadnieniem dla wnioskodawczynie doręczony został jej drugiemu pełnomocnikowi adw. J. J. w dniu 8 maja 2013 r. Przede wszystkim, na co słusznie wskazuje wnioskodawczynie, L. M. występuje w sprawie w podwójnej roli – jako uczestniczka postępowania oraz jako pełnomocnik wnioskodawczynie, konieczne jest więc rozróżnienie jej roli przy określonych czynnościach. Z akt sprawy wynika, że po wydaniu przez Sąd Rejonowy postanowienia z dnia 4 kwietnia 2013 r. złożone zostały dwa wnioski o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie go wraz z postanowieniem. Jeden zgłosił w imieniu wnioskodawczynie adw. J. J., a drugi – uczestniczka L. M. – we własnym imieniu. Sąd Rejonowy w wykonaniu tych wniosków dokonał dwóch doręczeń postanowienia z uzasadnieniem – L. M. i adw. J. J. Na dowód doręczenia dla L. M. brak wzmianki by było to doręczenie dla niej jako dla pełnomocnika wnioskodawczynie wybranego przez Sąd. W zestawieniu z faktem, że jednocześnie Sąd Rejonowy dokonał doręczenia drugiemu pełnomocnikowi wnioskodawczynie, temu, który w jej imieniu złożył wniosek o sporządzenie i doręczenie postanowienia z uzasadnieniem, oczywisty jest wniosek, że to jego wybrał w ramach uprawnienia z art. 141 § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Doręczenie dla L. M. stanowiło realizację jej własnego wniosku, który – w razie przyjęcia koncepcji Sądu Okręgowego, że otrzymała ona odpis postanowienia z uzasadnieniem jako pełnomocnik wnioskodawczynie – dotąd nie zostałby zrealizowany. Należy przyjąć, że tak oceniał znaczenie swoich czynności Sąd Rejonowy, skoro apelację wnioskodawczynie uznał za wniesioną w terminie i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W rezultacie zażalenie okazało się uzasadnione, dwutygodniowy termin do złożenia apelacji, liczony dla wnioskodawczynie od doręczenia odpisu postanowienia

z uzasadnieniem do rąk adw. J. J., został zachowany, wobec czego odrzucenie tego środka zaskarżenia przez Sąd Okręgowy było wadliwe. Konieczne stało się więc uchylenie zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁵ § 1 zd. 1 i art. 13 § 2 k.p.c.